วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร 41(2): 236-247

ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัณฑิตของสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

The Entrepreneur's Satisfaction Towards Graduates from Agricultural Technology Program, Faculty of Agro-industrial Technology Rajamangala University of Technology Tawan-ok

กฤษฎา เจริญมูล* กมลมนัส วัฒนา และพัชรา บำรุง

Kridsada Charroenmoon*, Kamolmanus Wattana and Patchara Bamrung

คณะอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จันทบุรี 22210

Faculty of Agro-industrial Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-ok, Chanthaburi, Thailand 22210

*Corresponding author: kridsadakub@gmail.com

Received: *June 08, 2023*
Revised: *December 18, 2023*
Accepted: *January 17, 2024*

Abstract

The characteristics of graduates that satisfy employers are an essential consideration for universities, as it contributes to the successful cultivation of students into graduates meeting the expectations of businesses. Therefore, this research focused on studying employer satisfaction and comparing the satisfaction of employers with graduates exhibiting different characteristics. Data was collected through questionnaires from representatives of 117 agricultural technology-related enterprises affiliated with the Faculty of Agro-industrial Technology, Rajamangala University of Technology Tawan-ok. Statistical analyses, including descriptive statistics, t-tests, and F-tests, were employed to compare data categorized into two and more than two groups. The research findings revealed that the sample group of employers consisted of 53.00% males and 47.00% females, with 75.20% from private organizations, 53.80% being business owners, and 54.70% collaborating with graduates for 6 months to 1 year. Overall, employers expressed high satisfaction with graduates majoring in Agricultural Technology ($\bar{X}$=4.32). When examined by specific skill areas, interpersonal and responsibility-related skills received the highest satisfaction scores ($\bar{X}$=4.58), while skills in numerical analysis, communication, and information technology usage were rated at the lowest level ($\bar{X}$=3.97). However, significant statistical differences in satisfaction were found between employers of different genders and those with varying relationships with graduates in different statuses at a 0.01 significance level.

Keywords: satisfaction, entrepreneur, graduate of agricultural technology program

บทคัดย่อ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่สถานประกอบการพึงพอใจนั้นเป็นประเด็นที่มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญ เพื่อเป็นการบ่มเพาะนักศึกษาให้สำเร็จการศึกษาไปเป็นบัณฑิตที่สถานประกอบการต้องการ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาความพึงพอใจ และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัณฑิตที่มีลักษณะแตกต่างกันบางประการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากตัวแทนสถานประกอบการหรือนายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก จำนวน 117 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบ t-test และ F-test เพื่อศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลที่จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม และมากกว่า 2 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.00) และหญิง (ร้อยละ 47.00) ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยสามในสี่ (ร้อยละ 75.20) เป็นหน่วยงานเอกชน มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.80) เป็นเจ้าของกิจการ และทำงานร่วมกับบัณฑิตมา 6 เดือน ถึง 1 ปี (ร้อยละ 54.70) ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.32) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทักษะการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X}$=4.58) ในขณะที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}$=3.97) อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างพบว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในขณะที่ผู้ประกอบการที่มีความสัมพันธ์กับบัณฑิตในสถานะที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ ผู้ประกอบการ บัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

คำนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บทบาทและสภาพของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงยิ่งเร็วมากเท่าใด สังคมในยุคปัจจุบันจึงเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขันต่อสู้ดิ้นรน เพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ ทั้งนี้การศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีการแข่งขันกันสูงเช่นเดียวกัน (Wongyai, 2011) เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ สติปัญญา ที่จะทำให้มนุษย์เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ และความสามารถทำให้เกิดรายได้ในการดำเนินชีวิตในสังคม (Ministry of Education, 2000) จึงทำให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นแหล่งผลิตบุคลากรให้มีความรู้ขั้นสูงเพื่อส่งต่อบัณฑิตให้กับองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน ซึ่งการผลิตบัณฑิตถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษา โดยความสำเร็จของภารกิจนี้ คือ การผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ประเทศชาติ สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการจัดการส่งเสริมคุณภาพบัณฑิตให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนความต้องการของผู้บังคับบัญชา/ผู้ว่าจ้าง หรือตลาดแรงงาน ล้วนมีความต้องการบัณฑิตที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมพร้อมก้าวสู่โลกยุคใหม่ เจริญเติบโตตามเทคโนโลยีควบคู่กับการมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย กระตือรือร้น รับผิดชอบ เสียสละ มีปฏิภาณไหวพริบ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อสังคมจะได้มีบุคลากรที่สามารถพัฒนาประเทศในอนาคตได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลประการหนึ่ง คือ มุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษา พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นพลังที่จะขับเคลื่อนสังคม และการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาเมื่อจบหลักสูตรแล้วจะได้เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์พร้อมมีคุณลักษณะที่เหมาะสม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาสังคมและประเทศชาติ (Ministry of Higher Education Science Research and Innovation, 2021)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกเป็นสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่า “บัณฑิตนักปฏิบัติ” การจัดการการศึกษาของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตที่อุดมไปด้วยปัญญา อดทน และสู้งาน โดยจะต้องเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อส่งเสริมด้านการเกษตรที่เป็นรากฐานสำหรับคนในประเทศ โดยเน้นไปที่การพัฒนาองค์ความรู้ การปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเหมาะสมในบริบทของการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่ เพื่อผลิตบัณฑิตนักพัฒนาที่มีความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมสมัยใหม่ แนวความคิดด้านการเกษตรอินทรีย์ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อีกทั้งการเน้นผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานจริงจากการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม และมุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะในงานวิจัยเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้อย่างสร้างสรรค์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในภาคธุรกิจได้อย่างเหมาะสม โดยกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ท้องถิ่น และสังคม ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) คุณลักษณะบัณฑิตอันเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HEd) (Ministry of Higher Education Science Research and Innovation, 2015) สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะอุตสาหกรรมการเกษตร มุ่งผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่สามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีให้เหมาะสม เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนสามารถเป็นที่พึ่งหรือเป็นผู้นำในการพัฒนาด้านการเกษตรในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศได้ นอกจากนี้ต้องมีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนให้เข้ากับลักษณะงานทั้งด้านวิชาชีพ วิชาการและเทคโนโลยี รวมถึงเข้าใจผลกระทบของเศรษฐกิจต่อภาคเกษตรกรรมเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า “ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (Ministry of Education, 2000)

อย่างไรก็ตามการผลิตบัณฑิตเข้าสู่ตลาดวิชาชีพทางเทคโนโลยีการเกษตรที่ผ่านมา สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะอุตสาหกรรมการเกษตรยังไม่ได้มีการติดตามข้อมูลด้านความพึงพอใจจากผู้ใช้บัณฑิตอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งการที่บัณฑิตจบออกไปแล้วได้เข้าทำงาน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาองค์กรได้มากน้อยเพียงใด รวมไปถึงความต้องการของผู้ประกอบการ ตลาดแรงงานโดยทั่วไปแล้วมีความต้องการบัณฑิตที่มีคุณสมบัติแบบใด ทางผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่าบัณฑิตทุกคนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ สามารถปรับตัวให้เข้าสู่โลกยุคใหม่ ก้าวทัน

เทคโนโลยีควบคู่กับการมีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัย กระตือรือร้น รับผิดชอบ เสียสละ มีปฏิภาณไหวพริบ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเพื่อส่งผลให้องค์กรจะได้มีบุคลากรที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีการเกษตรให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและต้องทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

ดังนั้นเพื่อสำรวจว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตของสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรอย่างไร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัณฑิตของสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ในมุมมองของกลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ หน่วยงานหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่จะสะท้อนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร วางแผนพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ตลอดจนพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตของสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก และศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัณฑิตที่มีลักษณะแตกต่างกันบางประการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยจากปัญหาและคำถามการวิจัยเชื่อมโยงสู่การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการศึกษาไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ในการศึกษาเรื่องนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการที่เป็นนายจ้างของบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2565 ซึ่งบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรที่จบปี พ.ศ. 2560-2565 มีจำนวนทั้งหมด 117 ราย โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัยทำการเลือกจากบัณฑิตที่จบทั้ง 117 ราย ซึ่งบัณฑิตทั้ง 117 รายมีงานทำทั้งหมด โดยเลือกแบบเจาะจงเลือกทั้งหมดทุกคน จากนั้นจึงทำการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ประกอบการที่บัณฑิตทำงานอยู่กรอกและตอบข้อมูล โดยจำแนกสถานประกอบการที่บัณฑิตทำงานอยู่ คือ ทำงานอยู่หน่วยงานของรัฐ จำนวน 29 ราย นอกนั้นทำงานของหน่วยงานเอกชน จำนวน 88 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นมาจากแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) และปลายเปิด (Open-ended questions) โดยสามารถแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ ประเภทของหน่วยงาน ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต และระยะเวลาที่ทำงานร่วมกับบัณฑิต

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านวิชาชีพ โดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ 5=พึงพอใจมากที่สุด 4=พึงพอใจมาก 3=พึงพอใจปานกลาง 2=พึงพอใจน้อย และ 1=พึงพอใจ โดยการแปลผลระดับของความพึงพอใจโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยโดยวิธีของลิเคิร์ท (Likert, 1932) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำการตรวจสอบเนื้อหาเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ทดลองใช้กับผู้ประกอบการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความน่าเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha-coefficient) (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามทั้ง 6 ด้าน เท่ากับ 0.942

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบปฐมภูมิ (Primary data) โดยทำการตรวจสอบรายชื่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2565 ทุกคน จำนวน 117 ราย และทำการติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบัณฑิตที่ได้ให้ข้อมูลไว้กับทางสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมทั้งคำชี้แจงในการเก็บข้อมูลถึงผู้ประกอบการของบัณฑิต จากนั้นทำการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมทั้งแบบสอบถามให้กับผู้ประกอบการกรอกข้อมูล เมื่อผู้ใช้บัณฑิตส่งกลับมาจึงนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัณฑิต โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ส่วนที่ 2 ได้แก่ การทดสอบ t-test เพื่อศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลที่จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม และ F-test สำหรับข้อมูลที่จำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัณฑิตของสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีจำนวนทั้งหมด 117 ราย กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการเป็นเพศชาย (ร้อยละ 53.00) และหญิง (ร้อยละ 47.00) ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยสามในสี่ (ร้อยละ 75.20) เป็นหน่วยงานเอกชนที่เหลือ (ร้อยละ 24.80) ทำงานรัฐบาล กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.80) เป็นเจ้าของกิจการ รองลงมา (ร้อยละ 32.50) เป็นหัวหน้างาน และ (ร้อยละ 13.70) เป็นผู้จัดการ ระยะเวลาที่ร่วมทำงานร่วมกับบัณฑิต 6 เดือนถึง 1 ปี (ร้อยละ 54.70) (Table 1)

Table 1 The personal data of the respondents

Personal data	Frequency	Percentage
Gender		
Male	62	53.00
Female	55	47.00
Types of organization		
Government	29	24.80
Private	88	75.20
The relationship to graduate		
Supervisors	38	32.50
Entrepreneurs	63	53.80
Managers	16	13.70
The working period to together with graduate		
> 6 months	44	37.60
6 months – 1 year	64	54.70
1 – 2 year	9	7.7

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตของสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พบว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณบัณฑิตของสาขาเทคโนโลยีการเกษตรด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$=4.32) โดยผู้ประกอบการมีความพึงพอใจสูงที่สุดที่คุณสมบัติบัณฑิตในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{x}$=4.58) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับต่ำที่สุด ($\bar{x}$=3.97) (Table 2)

Table 2 Entrepreneur's satisfaction towards graduate characteristics

Graduate characteristics	$\bar{x}$	S.D.	Level
1. Ethics	4.43	0.52	High
2. Knowledge	4.47	0.42	High
3. Cognitive skills	4.19	0.59	hHigh
4. Interpersonal skills and responsibility	4.58	0.63	Very High
5. Numerical analysis, and information and communication skills	3.97	0.69	High
6. Moral and professional ethics	4.30	0.61	High
Total	**4.32**	**0.57**	**High**

ส่วนที่ 3 การศึกษาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการเพศชายและเพศหญิง ต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรใน 6 คุณลักษณะ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการเพศชาย กับผู้ประกอบการเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมเพียงด้านเดียว โดยผู้ประกอบการเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรมสูงกว่าผู้ประกอบการเพศชาย (Table 3)

Table 3 Comparison of the satisfaction level of male and female entrepreneurs towards graduates' characteristics

Graduate characteristics	Gender				t	P
	Male (n=62)		Female (n=55)			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. Ethics	4.31	0.54	4.57	0.46	-2.66	0.009**
2. Knowledge	4.45	0.41	4.49	0.43	-0.55	0.582
3. Cognitive skills	4.16	0.63	4.23	0.55	-0.67	0.499
4. Interpersonal skills and responsibility	4.48	0.66	4.68	0.58	-1.69	0.092
5. Numerical analysis, and information and communication skills	3.91	0.70	4.04	0.69	-0.95	0.340
6. Moral and professional ethics	4.25	0.64	4.35	0.59	-0.84	0.403

ส่วนที่ 4 การศึกษาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องในการทำงานเป็นหัวหน้างาน เจ้าของกิจการ และผู้จัดการ ต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรใน 6 คุณลักษณะ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องในการทำงานกับบัณฑิตที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตใน 6 คุณลักษณะที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Table 4)

Table 4 Comparison of the satisfaction level of entrepreneurs having difference relationship to graduates towards graduates' characteristics

Graduate characteristics	The relationship of entrepreneurs to graduates						F
	Supervisors (n=38)		Entrepreneurs (n=63)		Managers (n=16)		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
1. Ethics	4.37	0.49	4.56	0.55	4.46	4.99	0.417
2. Knowledge	4.48	0.45	4.45	0.40	4.51	0.42	0.140
3. Cognitive skills	4.16	0.60	4.21	0.59	4.20	0.60	0.070
4. Interpersonal skills and responsibility	4.54	0.64	4.60	0.64	4.57	0.61	0.122
5. Numerical analysis, and information and communication skills	4.00	0.67	3.95	0.70	4.02	0.76	0.096
6. Moral and professional ethics	4.25	0.60	4.31	0.62	4.37	0.67	0.261

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก 6 ด้าน พบว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิตในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สูงที่สุดมากกว่าทุกด้าน ($\bar{x}$=4.48) ทั้งนี้เพราะว่าทางสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรจัดกิจกรรมทั้งภายในสาขาวิชา และภายนอกสาขาวิชาให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี และยังเป็นการฝึกให้นักศึกษารู้จักทำความเข้าใจและเคารพกฎระเบียบของโครงการที่สาขาวิชาจัด และกฎระเบียบของสังคม จึงทำให้นักศึกษามีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน/สังคมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Songserm (2012) กล่าวสรุปไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางสังคม ทำให้เข้าใจกฎระเบียบของการทำงานกลุ่ม เป็นผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิตในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต่ำที่สุด ($\bar{x}$=3.97) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบัณฑิตใช้ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะบางรายวิชาที่เรียนซึ่งถือว่ายังน้อย อีกทั้งบัณฑิต

ยังขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ทักษะของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่ดีเท่าที่ควร หากเป็นไปได้ทางสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรควรเพิ่มเติมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น หรือสอดแทรกในรายวิชาให้มีการใช้ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เนื่องจากทักษะทางดิจิทัลเป็นทักษะที่ขาดไม่ได้ในยุคปัจจุบันที่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยี ที่ช่วยลดภาระการทำงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และเผยแพร่ข้อมูลที่รวดเร็ว สำหรับบัณฑิตหลาย ๆ คน จึงจำเป็นต้องมีการเสริมความสามารถและหาความรู้ในด้านของเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำความรู้เทคโนโลยีไปช่วยแก้ปัญหา และพัฒนางานให้มีความทันสมัยมากขึ้น (Sanpayao, 2022)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการโดยจำแนกตามเพศ พบว่าผู้ประกอบการเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.01 จำนวน 1 ประเด็น คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้ประกอบการเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรสูงกว่าผู้ประกอบการเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรได้มีการสอดแทรกในเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยกตัวอย่างเช่น เรื่องความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา รวมไปถึงความมีศีลธรรมอันดี โดยจะสอดแทรกผ่านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมจิตอาสา หรือแม้จะเป็นการบริการวิชาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม คืนองค์ความรู้สู่ชุมชนให้กับนักศึกษา ซึ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหญิงจะมีการเก็บรายละเอียดในแง่ความดีได้โดดเด่นมากกว่านักศึกษาชาย

สอดคล้องกับ Srisaphonphusitti (2017) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชานิเทศศาสตร์ พบว่าผู้ใช้บัณฑิตเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจสูงกว่าผู้ใช้บัณฑิตเพศชายในด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และด้านบุคลิกภาพ และยังสอดคล้องกับ Crampton and Mishra (1999) ที่กล่าวว่าผู้หญิงมีลักษณะที่ดีในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ และการสื่อสาร ด้วยลักษณะการบริหาร ที่นุ่มนวลกว่า เน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จในการนำและการจัดการมากกว่าเน้นการใช้อำนาจแบบลักษณะของความเป็นเพศชาย หากผู้หญิงรู้จักใช้ธรรมชาติของตนให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บังคับบัญชาหญิงที่ประสบความสำเร็จได้ต้องรับรู้ถึงการควบคุมบุคลิกภาพและอารมณ์มากกว่าคนทั่วไป

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการ โดยจำแนกตามความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตของผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต คือ หัวหน้างาน เจ้าของกิจการ และผู้จัดการ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกประเด็น เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรมีการจัดการเรียนการสอน โดยตั้งวัตถุประสงค์ให้บัณฑิตที่จบออกไปจากสาขาวิชาจะต้องเป็นบัณฑิตนักปฏิบัติ ที่อุดมไปด้วยปัญญา มีความอดทน และสู้งาน โดยจะต้องเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อส่งเสริมด้านการเกษตรที่เป็นรากฐานสำหรับคนในประเทศ โดยเน้นไปที่การพัฒนาองค์ความรู้ การปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเหมาะสมในบริบทของการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่ เพื่อผลิตบัณฑิตนักพัฒนาที่มีความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมสมัยใหม่ แนวความคิดด้านการเกษตรอินทรีย์ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กล่าวมา ทำให้บัณฑิตที่ผลิตออกมาสามารถรับใช้สังคมได้เป็นอย่างดี ผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างโดยจำแนกความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต จึงไม่รู้สึกถึงความแตกต่างกันในคุณลักษณะโดยรวมของบัณฑิต สอดคล้องกับ Jungprawate (2017) ได้ทำการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานในทัศนะของผู้บริหารสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว พบว่าผู้บริหารสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานไม่แตกต่างกัน กล่าวโดยสรุปได้ว่าสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรสามารถจะทำการมุ่งเน้นหรือพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เพื่อให้บัณฑิตสามารถรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมสามารถพัฒนาไปในประเด็นนั้น ๆ โดยไม่รู้สึกถึงความแตกต่างที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก 6 ด้าน พบว่าผู้ประกอบการมีความพึงพอใจสูงที่สุด ($\bar{X}$=4.48) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะว่าทางสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ส่วนผู้ประกอบการมีความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิตในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่ำที่สุด ($\bar{X}$=3.97) เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบัณฑิตฝึกฝนการใช้ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการ โดยจำแนกตามเพศ พบว่าผู้ประกอบการเพศชายและเพศหญิง มีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.01 จำนวน 1 ประเด็น คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผู้ประกอบการเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรสูงกว่าผู้ประกอบการเพศชาย ซึ่งอาจเป็นเพราะพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหญิงมีการเก็บรายละเอียดในแง่ความดีได้โดดเด่นมากกว่านักศึกษาชาย

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการ โดยจำแนกตามความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตของผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องกับบัณฑิต คือ หัวหน้างาน เจ้าของกิจการ และผู้จัดการ มีคะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกประเด็น เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรทำการมุ่งเน้นหรือพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เพื่อให้บัณฑิตสามารถรับใช้สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาไปในประเด็นนั้น ๆ ได้ โดยไม่รู้สึกถึงความแตกต่างที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร 1) เพิ่มเติมด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข 2) เพิ่มเติมด้านทักษะการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ร่วมกับทางสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อให้บัณฑิตที่จบไปมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

3. ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไป

หากมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ตรงกับผู้ใช้บัณฑิตตามข้อเสนอแนะที่กล่าวมาแล้ว ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสำรวจความพึงพอใจหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วต่อการใช้บริการของนักศึกษา เพื่อนำผลที่ได้ต่อยอดให้หลักสูตรมีคุณภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก และขอขอบคุณสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือคณะผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนคำปรึกษา คำแนะนำในการศึกษาวิจัย และการติดต่อประสานงานในการดำเนินงานวิจัยมาโดยตลอด

เอกสารอ้างอิง

Conbach, L.J. 1984. **Essential of Psychology and Education**. New York: Mc–Graw Hill. 726 p.

Crampton, S.M. and J.M. Mishra. 1999. Women in Management. **Public Personnel Management** 28(1): 87-106.

Jungprawate, P. 2017. Desired characteristics of student trainees as perceived by executives of tourism entrepreneurs. **RMUTP Research Journal Humanities and Social Science** 2(1): 11-21. [in Thai]

Likert, R.A. 1932. Technique for the measurement of attitudes. **Arch Psychological** 25(140): 1-55.

Ministry of Education. 2000. **National Education Act of 1999**. Bangkok: Buddhism Printing. 28 p. [in Thai]

Ministry of Higher Education Science Research and Innovation. 2015. **Announcement of the Higher Education Commission on reform guidelines according to the National Higher Education Quality Standards Framework.** 3nded. Bangkok: Ministry of Higher Education Science Research and Innovation. 5 p. [in Thai]

_____. 2021. **Education and Human Capital Development Policy and Guidelines.** Bangkok: Ministry of Higher Education Science Research and Innovation. 55 p. [in Thai]

Sanpayao, K., I. Totest and K. Wongwatthanaphong. 2022. Skills needed by government workers in the future world**. Journal of Administration and Social Science** Review 5(3): 131-140. [in Thai]

Songserm, U. 2012. **The Development of Year Undergraduate Students in Curriculum Development Subject Taught by Cooperative Learning in Team Game Tournament Technique, Faculty of Education Silpakorn University, Major Field: Curriculum and Supervision.** Bangkok: Department of Curriculum and Instruction N.P. 214 p. [in Thai]

Srisaphonphusitti, T. 2017. The satisfactory study of graduate users on the graduates' charateristics of communication arts program, Faculty of management sciences, Surindra Rajabhat university. **Journal of Management Science Research, Surindra Rajabhat University** 1(1): 19-31. [in Thai]

Wongyai, W. 2011. **The Development of Higher Education Curriculum.** 2nd ed. Bangkok: R&N Print Company Limited. 239 p. [in Thai]